

FCI Standard nr 104 / 12. 03. 1999 / Suurbritannia

SAKSA SPANJEL
(Deutscher Wachtelhund)

TÖLGE: C. Seidler.

PÄRITOLUMAA: Saksamaa.

**KEHTIVA ORIGINAALSTANDARDI AVALDAMISE
KUUPÄEV:** 24.07.1996.

KASUTUS:

Linde lenduajav koer, mitmekülgne jahikoer.

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rühm 8: Retriiverid, linde lenduajavad koerad ja veekoerad.

Alarühm 2: Linde lenduajavad koerad.

Töökassetega.

LÜHIÜLEVAADE TÕU AJALOOST:

Jahialase kirjanduse põhjal on teada, et tänapäeval tuntud saksa spanjelile (*Wachtelhund*) sarnanevad jahikoerad on olemas olnud juba sajandeid ning neid on kasutatud jahil lindude lenduajamiseks. Tõu nimetusel „Wachtelhund“ on samuti ajaloolised juured.

Tänapäevase saksa spanjeli aretamine algas tõuraamatu järgi sajandivahetusel.

Selle tõu eellane oli „Lord Augusta 1834 L“, kes pärines Staufenbergist (Ülem-Baierist). Puhta tõu aretamine algas mõnest sobivast emasest. Alguses aretati ainult pruune koeri (mõnikord valgete märkidega) ning valge-pruunikirjuid koeri. Viimastel esinesid aeg-ajalt pea peal ja jalgadel väiksed piirdega (punased) märgid ehk nn „bränd“. Läbi emase „Baby auf des Schanze 1838 L“ lisandus tõule pruunikas kimmelpunane (*roan*) toon.

FCI Standard nr 104/12. 03. 1999

EESTI KENNELLIIT

Aastakümneid saksa spanjelite aretamisega tegelenud Rudolf Friess hakkas eraldi aretama pruune ja kimmelpunaseid (*roan*) spanjeleid. Paaritades loomi mõlemas värvuseliinis, suutis ta vaatamata väiksele geenibasseinile täita olulise eeltingimuse - vältida tõusisese aretusega kaasnevaid probleeme.

Kahe värvuseliini eraldamine tundus mõistlik ka seetõttu, et neil koertel olid mõnevõrra erinevad iseloomud. Pruunid olid rohkem lühema maa jahikoerad, kes said kergemini hakkama saagi etteajamisega, samas pruunikad kimmelpunased (*brown roan*) sobisid rohkem pika maa läbimiseks ning olid eriti innukad jälgede ajamisel. Tänapäeval ei saa sellist vahet erinevate arenguliinide vahel enam teha, sest vahepeal on mitmetel põhjustel kahe arenguliini vahel siiski toimunud arvukalt paaritumisi. See eraldamine on tänapäeval oluline ainult selleks, et säilitada tõupuhast vereliini.

Saksa spanjel on tõug, mida tänapäevani aretatakse nõ jahimeestelt jahimeestele mitmekülgse jahikoerana ja linde lendu ajava koerana.

ÜLDMULJE:

Saksa spanjel on keskmise suurusega, pikakarvaline ning väga lihaseline linde lenduajav koer suursuguse pea ja tugeva luustikuga. Kerelt pigem pikk kui kõrge ning jalad ei tundu kunagi liiga pikad.

TÄHTSAD PROPORTSIOONID:

Kere pikkuse ja turja kõrguse suhe: 1,2/1.

Rinna sügavuse ja turja kõrguse suhe: 0,5/1.

Koonu ja koljupiirkonna suhe: 1/1.

KÄITUMINE/ISELOOM:

Elavaloomuline ja kirglik jahikoer, sõbralik, enesekindel, väga sõnakuulelik ning kergesti kohanev. Ei ole närviline ega agressiivne.

Saksa spanjelit iseloomustavad järgmised omadused:

- Omab tugevat leidmissoovi.
- Suudab võtta üles lõhna ning on väga kindlameelne jälgedeajaja.
- Usaldusväärne, kui on vaja jälgede leidmisest haukumisega märku anda.
- Peen nina.
- Meeldib saagi otsimine ning töötamine vees.
- Terane nii jahil kui kahjurite püüdmisel.
- Kui koer on koolitatud ning teda on piisavalt juhendatud, töötab ta iseseisvalt, ent siiski allub kontrollile. Suudab väga hästi leida haavatud jahisaaki, kaotatud saaki uuesti üles leida ning linde lendu ajada. Mitmekülgne saagi kättetooja eriti rasketes maastikutingimustes ning vees.

Jahilooma ees paigal seismisele ei ole juba aretamise algusest tähelepanu pööratud.

PEA**KOLJUPIIRKOND:**

Kolju: Lame, mõõduka laiusega. Kuklakühm ei ole väljendunud.

Üleminek laubalt koonule: Ainult mõõdukalt väljendunud.

NÄOPIIRKOND:

Ninapeegel: Ninapeegel on suur ja tume, ninasõõrmed laialt avatud. Pigmendilaike peetakse veaks. Rooma nina kaunistab koera.

Koon: Tugev. Koonuselg on ühtlase laiusega ning otsast pisut ümardatud. Ei tohi mingil juhul olla terava otsaga või lühem kui koljuosa.

Huuled: Sirged, kuivad, pingul. Pigment vastavuses karvkatte värvusega.

FCI Standard nr 104/12. 03. 1999

EESTI KENNELLIIT

Lõuad/hambad: Täiskomplektina 42 hammast alltoodud järjestuses eestvaates:

<u>Parem</u>	M P C I I C P M	<u>Vasak</u>
<u>Ülalõug</u>	2 4 1 3 3 1 4 2	<u>Ülalõug</u>
<u>Alalõug</u>	3 4 1 3 3 1 4 3	<u>Alalõug</u>

Selgitused: I = lõikehammas (*Incisor*), C = kihv (*Canine*), P = eespurihammas (*Premolar*), M = purihammas (*Molar*).

Ülalõua lõikehambad ulatuvad alalõua lõikehammastest ettepoole. Tanghambumus on lubatud. Hästi arenenud ja tugevad hambad.

Põsed: Kuivad, pingul nahaga, põsesarnad ei ole esiletungivad.

Silmad: Keskmise tumedusega pruun, võimalikult tume. Keskmise suurusega, pisut viltuse asetusega. Ei ole esiletungivad ega sügava asetusega. Tihedate laugudega, pilkkile ei ole nähtav. Silmalaud on karvased.

Kõrvad: Kõrge asetusega ja laiad. Lamedad, ilma mingite kõverusteta. Ripuvad otse silmade taga. Ei ole paksud, lihavad ega lõdvad. Ühtlaselt kaetud karvaga, mis ulatub üle sisemise külje. Ettepoole suunatud hoiakuga, kõrvalestad ei ulatu ninapeegliini.

KAEL:

Tugev, eriti tugevate lihastega on kuklaosa. Sulandub turja nürinurga all. Alumises osas ei ole rippuvat nahka, rinna suunas läheb jämedamaks ilma voldita.

KERE:

Ülajoon: Sirge erinevates kehaosades, üleminekud on sujuvad. Laudjas on langeva joonega, saba on ülajoone pikendus või seda kantakse pisut sellest allpool.

Turi: Tugev ja hästi väljendunud.

Selg: Lühike ja tugev, ilma kaldeta turjast tagapool.

Nimme: Tugeva lihastikuga ning seega üldmuljelt lai.

Laudjas: Kergelt langeva joonega, mitte liiga tugeva ehitusega. Asetseb turjast pisut madalamal.

Rind: Eestvaates ovaalse kujuga. Külje pealt vaadatuna ulatub küünarliigesest madalamale. Rinnakorv on pikk ja hästi kaardunud roietega. Ei ole tünnikujuline ega liiga lame.

Alajoon ja kõht: Viimasest (eba)roidest alates mõõdukalt tõusva joonega tahapoole. Alumine osa peab olema võimalikult hästi kaetud kaitsva karva ning aluskarvaga.

SABA:

Puhkeasendis kantakse ülajoone pikendusena või suunaga allapoole. Valvelolekus või erutatult kantakse pisut suunaga ülespoole ning liputatakse elavalt. Vigastuste vältimiseks peab saba saama lühendatud (kupeeritud) mitte rohkem kui kolmandiku võrra esimese kolme sünnijärgse päeva jooksul. Riikides, kus kupeerimine on seadusega keelatud, võib olla normaalses olekus.

JÄSEMED

ESIJÄSEMED:

Üldmulje: Eestvaates sirged ja paralleelsed. Küljelt vaadatuna hästi kere all ning maapinna suhtes vertikaalsed. Heade nurkadega.

Õlad: Tugeva lihastikuga. Abaluud on hästi tahapoole suunatud.

Õlavarred: Liikumisel hoitud rinna lähedal.

Küünarliigesed: Kere lähedal, ei sisse- ega väljapoole pöördunud.

Küünarvarred: Sirged, ühendus liigestega ei ole nõrk.

Kämbliigesed (randmed): Tugevad.

Kämblad: Pisut viltuse asetusega.

Esikäpad: Lusikakujulised. Varbad lähestikku asetsevad. Kassi- või jäneseikäpad ei ole soovitavad. Robustsed, vastupidavad, hästi pigmenteerunud padjandid ning tugevad küüned, mis hästi kuluvad.

TAGAJÄSEMED:

Üldmulje: Küljelt vaadatuna on põlveliigesed ja kannad hea nurgistusega. Tagantvaates sirged ja paralleelsed, ei ole vibukujulised ega „lehmakandadega“. Tugeva luustikuga.

Reie ülaosa: Lai ja väga lihaseline, vaagna ja reie ülaosa vahel on hea nurgistus.

Põlveliigesed: Tugevad, hea nurgistusega reie ülemise ja alumise osa vahel.

Reie alaosa: Pikk, lihaseline, kõõluseline.

Kannaliigesed: Tugevad.

Kannad: Lühikesed. Vertikaalse asetusega.

Tagakäpad: Samasugused nagu esikäpad.

KÕNNAK/LIIKUMINE:

Voolav ja maadhaarav. Jalad pikad ja paralleelsed ning liiguvad kere lähedal.

NAHK:

Robustne ja liibuv, ilma voltide ja pigmendita.

KARVKATE:

KARV: Tugev, liibuv, enamasti laineline, mõnikord ka lokkis (astrahan) või sile pikk karv, paksu aluskarvaga. Karv ei ole liiga pikk ja kindlasti mitte õhuke või siidine. Kuklal, kõrvadel ning laudjal on sageli lokkis. Jalgade tagaküljel ja sabal on korralik ehiskarv. Sageli on kaela alaosas pikem karv (žaboo). Korralik karvkate on ka kõhul.

Koon ja koljupiirkond: Lühike ja tihe karv. Kõrvalestad on kaetud lokkis või tiheda lainelise karvaga, mis ulatub ka kõrvade siseküljest kaugemale. Kõrvaaukudes on tihe, ent mitte liiga pikk karv.

VÄRVUS: Saksa spanjeleid on kahes erinevas värvitoonis:

- Ühevärviline pruun ning harvem ka punane*, mille hulka kuuluvad kõik punakad toonid (rebasepunane või hirvepunane). Sageli esineb rinnal ja varvastel valgeid märke või tähnilisust.
- Pruunikas kimmelpunane (*brown roan*), harvem kimmelpunane* (*roan*). Põhitoon pruun või punane* on tihedalt segatud valgega. Pea on sageli pruun või punane* ning laikude või sadulaga seljal. Selle värvusetüübi hulka kuulub ka valge põhitooniga ning suurte pruunide või punaste* laikudega mitmevärviline muster ning „tiigrimuster“, mille puhul valges põhivärvuses leidub pruune või punaseid* laike või tähne, isegi juhul kui vanemad on olnud ühevärvilised. Mõlema värvuse puhul võivad silmade kohal, koonul, jalgadel ja pära ümbruses esineda punased* märgid („bränd“).

* Punane = kõik olemasolevad punakad toonid (rebasepunane, metskitsepunane või hirvepunane).

SUURUS JA KAAL:

Turja kõrgus:

Isased: 48-54 cm.

Emased: 45-52 cm.

Kaal: Sõltuvalt suurusest 18-25 kg. Emased on natuke kergemad kui isased.

VEAD:

Kõiki kõrvalekaldeid eeltoodud nõuetest tuleb lugeda vigadeks ning nende tõsiduse aste sõltub otseselt konkreetse kõrvalekalde ulatusest ning selle mõjust koera tervist ja heaolu silmas pidades.

- Markeeritud üleminek laubalt koonule.
- Esimese eespurihamba (PM1) puudumine.
- Liiga sügavad mokad, mitte piisavalt pingul huuled.
- Silmalaud ei ole liibuvad.
- Liiga kitsad kõrvakanalid (eeldus kõrvaprobleemide tekkeks).
- Tünnikujuline rind.
- Pikad jalad või peenike luustik.
- Õhuke, hõre või siidine karv. Liiga hõre karvkate kõhul. Kõrvaotsad nahkjad.
- Normist pisut suurem või väiksem kaal või turja kõrgus.

TÕSISED VEAD:

- Nahaprobleemid: Dermatiit, atoopia.
- Puuduvad hambad, välja arvatud ühe PM1 hamba puudumine.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD:

- Agressiivsus ja liigne argus.
- Nõrk temperament, kardab püssi või jahipidamist.
- Tõsised suuprobleemid (üle- või alahambumus, malehambumus).
- Entroopium, ektoopium.
- Must karvkatte värvus.

Füüsilisi ja käitumuslikke kõrvalekaldeid näitavad koerad diskvalifitseeritakse.

NB! Isastel peab olema kaks nähtavalt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.

Tõlge: Multilingua büroo.

FCI Standard nr 104/12. 03. 1999

EESTI KENNELLIIT